

РЕШЕНИЕ

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

2021 елның 27 мае

№ 9/3

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында гавами тыңлауларны (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы катнашында жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу, кешенең уңай тормыш шартларына хокукларын саклау, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында гавами тыңлауларны (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советының 2006 елның 17 октябрәндәге 11/6 номерлы карары белән расланган гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибен үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән гамәлгә керә дип билгеләргә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы Рәисе:

М.Р. Гафаров

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районы Советының
2021 елның 27 маендагы
9/3 номерлы карары
белән расланган

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында гавами тыңлауларын
(жәмәгать фикер алышулары) оештыру һәм уздыру тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында гавами тыңлауларны (жәмәгать фикер алышулары) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы әлеге Нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы нигезендә эшләнган.

1 нче бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 нче статья. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

гавами тыңлаулар - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкының жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча гавами фикер алышу юлы белән жирле үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул итү процессында катнашуга хокукларын гамәлгә ашыру рәвешен, шулай ук федераль законнар, әлеге Нигезләмә белән беркетелгән мәсьәләләрне карау өчен;

инициатив төркем - гавами тыңлауда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы яисә гражданны төркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, ул карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлауларда фикер алышуда катнашу хокукына ия. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимияте органнарын тәкъдим итүче яисә алар эшчәнлегендә түләүле шартнамә нигезендә катнашучы гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар хезмәт бурычлары аркасында керми;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертлары, гавами тыңлаулар үткәру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгышларга хокукы булган гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнең 6 статьясында билгеләнгән вакытта оештыру комитетына гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгышка үз гаризаларын биргән жәмәгатьчелек вәкилләре;

оештыру комитеты - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларыннан, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы депутатларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләреннән паритет башлангычларда формалаштырылган гавами тыңлауларны әзерләү һәм үткәрү буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы коллегияль орган;

ижтимагый контроль максатларында файдаланыла торган ижтимагый әһәмиятле мәсьәләләр, шулай ук жирле үзидарә органнарының вәкаләтле затлары һәм оешмалар, мәнфәгатьләре тиешле карарга кагыла торган гражданнар һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре турында шундый фикер алышуда катнашып жирле үзидарә органнары карарлары проектлары буенча ижтимагый контроль максатларында файдаланыла торган ижтимагый фикер алышу.

гавами тыңлаулар эксперты - гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен фикер алышуларда катнаша.

2 нче статья. Гавами тыңлаулар уздыруның максатлары

Гавами тыңлаулар түбәндәге максатларда үткәрелә:

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы катнашында мәжбүри тәртиптә гавами тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу;

Гавами тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу;

Гавами тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткәрү һәм билгеләү экспертларның ачыклығы, хәбәрдарлыгы, ихтыярлылыгы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 нче статья. Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораулар

1. Гавами тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Гавами тыңлауларының нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим итү характерына ия.

2. Гавами тыңлауларына мәжбүри тәртиптә чыгарыла:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы (алга таба - Устав) проекты, шулай ук Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы карары проекты, Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) һәм Россия Федерациясе субъекты законнарын әлегә норматив хокукый актларга туры китерү максатларында үзгәрешләр кертү очракларыннан тыш;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-

икътисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районын үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, әгәр туры килеп туган очраклардан тыш «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районын үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән йә гражданнар жыйынында белдерелгән Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль берәмлеге халкының ризалыгын алу таләп ителә;

5) генераль план проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, территорияне планлаштыру проекты, территорияләре төзекләндерү кагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проект, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты, рөхсәт ителгән төзелеш объектларының чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төренә жир кишәрлекләреннән һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан файдалануның башка төренә үзгәртү мәсьәләләре, жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганда рөхсәт бирү турында карар проекты.

3. Бер үк вакытта берничә мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру рөхсәт ителә, әгәр бу һәр мәсьәлә буенча һәрьяклап фикер алышуга комачауламаса.

4. Әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана.

4 нче статья. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Гавами тыңлаулар халык инициативасы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы (алга таба - Совет), Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы (алга таба - бүлек) инициативасы буенча Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Регламенты яисә контракт нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы житәкчесенең инициативасы белән уздырыла.

Гавами тыңлаулар үткәрү буенча халыкның инициативасы 18 яшькә житкән һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә даими яшәүче 15 кешедән дә ким булмаган гражданнар төркеменнән чыгып карарга мөмкин.

2 нче бүлек. ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫН БИЛГЕЛӘУ

5 нче статья. Гавами тыңлауларын билгеләү

1. Халык яки Совет инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар

Совет тарафыннан билгеләнә, ә башкарма комитет башлыгының яисә контракт нигезендә үз вәкаләтләрен башкаручы житәкчесенәң инициативасы буенча Глава тарафыннан билгеләнә.

Гавами тыңлаулар Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар уздыру һәм инициативаны хуплап халыкның имзаларын жыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 50 кеше санында инициатив төркем төзелә.

2.1. Инициатив төркем Советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткәрү кирәклеген нигезләү турында гражданнар инициатив төркеменәң вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1 нче кушымта нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (аны гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый актны кабул итү зарурлыгы нигезләмәсен үз эченә алган аңлатма язуы, аның максатлары һәм төп нигезләмәләре (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукый актны гавами тыңлауларда карауга керткән очракта);

- 2 нче кушымта нигезендә гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;

- гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге, шулай ук муниципаль хокукый акт проектының нотыкчысы күрсәтелгән (муниципаль хокукый акт проектын гавами тыңлауларда карауга керткән очракта) озату хаты.

Гариза һәм беркетмәгә рәислек итүче (гражданнарның инициатив төркеме вәкиле) һәм инициатив төркем жыелышы секретаре тарафыннан имза салынырга тиеш.

2.2. Әгәр Советка әлеге статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар кергән көннән алып 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан гавами тыңлаулар уздыру инициативасын хуплаган халыкның имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш - әлеге Нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкының кимендә 500 имзасы күләмендә, 18 яше тулган һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә даими яшәүче.

Имзалар гавами тыңлаулар уздыру турындагы инициативаны күрсәтү турындагы гариза биргән көннең иртәгесеннән жыелырга мөмкин. Имза кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән белешмәләр кертү рөхсәт ителми. Гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имза кәгазенә кертү даталарында һәм таныклау язмаларында идарәләр гражданнар һәм имзалар

жыючылар тарафыннан тиешенчә килештерелергә тиеш.

2.4. Совет эшче төркем төзи һәм язылу кәгазьләрен биргән көннән алып 10 көн эчендә тапшырыла торган белешмәләргә тикшерү үткәрә.

Имзаларны һәм язылу кәгазьләрендәге мәгълүматларны тикшерү нәтижәләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Имза гамәлдә, әгәр әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә түгеллеге билгеләнмәгән булса.

Имзалар жыю һәм (яки) кул кую кәгазен рәсмиләштерү тәртибен бозып жыелган имзалар дәрәс түгел дип таныла:

- 1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелган имзалар;
- 2) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә 18 яше тулмаган һәм даими яшәмәүче затларның имзалары;
- 3) кул кую кәгазенә үз имзасын үз кулы белән кертү датасын күрсәтмичә гражданнар имзалары;
- 4) имза кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән белешмәләр;
- 5) гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу кәгазенә кертү даталарында төзәтмәләр белән имзалар, әгәр бу төзәтмәләр гражданнар, имза жыючылар тарафыннан махсус әйтелмәсә;
- 6) барлык имзалар да имза кәгазендә, аның формасы әлеге Нигезләмәнең 3 нче кушымтасы таләпләренә туры килми

Тикшерү нәтижәләре имзалар кәгазьләрен тикшерү беркетмәсе (4 нче кушымта) белән рәсмиләштерелә.

2.5. Советның чираттагы утырышында, имзалар кәгазьләре кергән көннән соң 15 көн эчендә гавами тыңлаулар билгеләү турында яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында гаризаны түбәндәге очракларда кире кагу хакында карар кабул ителә:

1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр, каралган очраклардан тыш, жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми. 3 статьялар әлеге Нигезләмә.

2) тәкъдим ителгән гамәлдәге имзалар саны халыкның гавами тыңлаулар уздыру турындагы инициативасын алга этәрү өчен жетәрлек түгел.

2.6. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуны китереп чыгарган хокук бозуларны бетерү шарты белән, гавами тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертүгә киртә булмый.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы мәсьәлә Совет регламенты нигезендә карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көн эчендә гражданнарның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиленә язмача мотивлаштырылган хәбәрнамә жибәрә.

3. Гавами тыңлаулар билгеләгән Совет, район башлыгы тыңлаулар үткәрү мәсьәләсе, сроклары, вакыты һәм урыны турында мәгълүматны, оештыру комитеты составын, муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуда һәм гражданнарның гавами тыңлауларга чыгарылуын исәпкә алу тәртибен үз эченә алган тиешле муниципаль актларны кабул итә.

Гавами тыңлаулар үткөрү датасы, эгәр федераль законнарда, Устав һәм әлеге Нигезләмәдә башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт кабул ителгән көннән алып 30 көн эчендә билгеләнә.

6 нчы статья. Гавами тыңлаулар турында мәгълүмат бирү

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкына гавами тыңлаулар билгеләү турында хәбәр итү массакуләм мәгълүмат чараларында, рәсми сайтта һәм (яисә) башка мәгълүмат системаларында мәгълүмат стендында 10 көн эчендә гавами тыңлаулар уздырган көнгә кадәр (эгәр башкача каралмаган булса, федераль законнарда, Уставта, әлеге Нигезләмәдә) муниципаль хокукый актың тикшерелә торган муниципаль хокукый актың кушымта проекты белән (гавами тыңлауларга кертелгән очракта) гавами тыңлаулар билгеләү турындагы актың бастырып чыгару юлы белән гамәлгә ашырыла.

1.1 Гавами тыңлаулар нәтижеләре массакуләм мәгълүмат чараларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында һәм (яисә) башка мәгълүмат системаларында һәм мәгълүмат стендларында бастырыла.

Мәгълүмати стендлар, мәгълүматтан файдаланучыларны мәгълүмат белән тәэмин итү мөмкинлеген исәпкә алып, яхшы карала торган урыннарда жиһазландырыла.

Мәгълүмат стендларын урнаштыру эргономика таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш, ул кулланучының мәгълүматны озак вакытлар уңайсыз хәлдә калдыруы ихтияжын юкка чыгара.

Мәгълүмат стендларының төсле бизәлеше эстетик таләпләргә туры килергә тиеш. Мәгълүмат стендлары А4 форматындагы кесәләр белән жиһазландырылырга мөмкин, аларда мәгълүмати кәгазьләр урнаштырыла.

2. Проектның гавами тыңлауларда яисә ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле экспозициясен уздыру мәйданчыгы, шулай ук проект экспозициясенә керүчеләргә консультация бирү вакыты, килештерү буенча гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар уздыру турында хәбәр итүгә кертелә.

Экспозиция эше чорында килүчеләр өчен консультацияләр оештырыла, проект турында басма мәгълүмати материаллар таратыла. Экспозициягә килүчеләр үз тәкъдимнәрен, фикер алыша торган проектка карата искәртмәләрен, язма рәвештә экспозициягә килүчеләрне исәпкә алу һәм тәкъдимнәр, искәртмәләр язу өчен тиешле китапка (журналга) кертергә хокуклы.

Проект экспозициясендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- проект;

- проектка аңлатма язуы;

- Россия Федерациясе законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә алынган документларның килештерү күчермәләре;

- массакуләм мәгълүмат чараларының ял күрсәткечләрен күрсәтеп, проект буенча гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар уздыру турында мәгълүмати хәбәр бастыруның күчермәсе;

- проектны эзерлэүне (эшлэүне) оештыручы шундый материалларны биргэн очракта, граждандарга фикер алышына торган проект буенча мэгълүмат бирү максатларында бүтэн мэгълүмати һәм демонстрацион материаллар.

3 нче бүлек. ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫН ЭЗЕРЛӘҮ ҺӘМ ҮТКӘРҮ

7 нче статья. Гавами тыңлауларын эзерләү һәм үткәрү

1. Гавами тыңлаулары муниципаль берәмлек халкы өчен уңайлы вакытта үткәрелә (эш көне булмаган көннәрдә 11.00 сәгатътән 18.00 сәгатъкә кадәр яки эш көннәрендә 17.00 сәгатътән башлап 22.00 сәгатътән дә соңга калмыйча, ачык тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә). Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүчеләргә тыңлаулар үткәрелә торган бинага киртәләрсез керү мөмкинлеген тәмин итәргә бурычлы.

Гавами тыңлаулар уздырылган көнне оештыру комитеты гавами тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Гавами тыңлауларда оештыру комитеты рәисе рәислек итә. Рәислек итүче ачык тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның мәсьәләләрен (мәсьәләләрен), тыңлауларны үткәрү тәртибе буенча тәкъдимнәрен игълан итә, үзен, секретарен һәм экспертларын тәкъдим итә, тыңлауларны үткәрү инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты секретаре гавами тыңлаулар беркетмәсен алып бара.

3. Рәислек итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләне игълан итә һәм гавами тыңлауларны уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләтле затка, экспертларга, шулай ук гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирүнең чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән экспертлар, үз тәкъдимнәрен төшерергә һәм (яки) гавами тыңлауларда катнашучылар күрсәткән тәкъдимнәргә кушылырга хокуклы.

Фикер алышу нәтижәләре буенча, гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан төшерелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча бердәм тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр исемлегә төзелә.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң, рәис жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә тәкъдим итә. Гавами тыңлаулардагы карарлар ачык тавыш бирү юлы белән тыңлауларда катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл иткән өчен бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыела. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә гавами тыңлауларның рәисе һәм сәркатибе кул куя.

6. Гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, гавами тыңлаулар уздырган көннән алып эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә (6 нчы кушымта) төзелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә (сораулар);
- 2) гавами тыңлаулар үткәрү инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында хокукый акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны бастырып чыгару датасы (халыкка житкерү);
- 4) гавами тыңлауларны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты;
- 6) гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукына ия булучылар турында мәгълүмат;
- 7) гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан төшерелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге;
- 8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты;
- 9) гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

7. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмәгә оештыру комитеты рәисе һәм секретаре имза сала һәм гавами тыңлаулар уздырган көннән башлап эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турындагы бәяләмә жирле үзидарә органы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш, ул гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча карар кабул итү өчен җаваплы. Карау йомгаклары мәжбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә караган көннән алып эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән, муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар инициаторларына житкерелә.

9. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, тәкъдим итү характерына ия.

**4 нче бүлек. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК УСТАВЫ ПРОЕКТЫ, ЖИРЛЕ
БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫНА, АНЫҢ ҮТӘЛЭШЕ ТУРЫНДАГЫ ХИСАПКА
ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТУРЫНДА СОВЕТ КАРАРЫ ПРОЕКТЫ,
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ТУРЫНДАГЫ МӘСЬӘЛӘ,
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКЛӘРНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННАРЫ ПРОЕКТЛАРЫ
БУЕНЧА ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ ҺӘМ УЗДЫРУ
ҮЗЕНЧӨЛЕКЛӘРЕ**

8 нче статья. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы проектын һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында Совет карары проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты

һәм устав проекты Советның аны кабул итү турындагы мәсьәләне карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Совет карары басыла.

Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе нигезләмәләрен әлеге норматив хокукый актлар нигезендә үтәү рәвешендә үзгәрешләр кертелгәндә гражданнарның фикер алышуда катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

3. Устав проекты яисә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты буенча гавами тыңлаулар Устав билгеләгән срокларда, ләкин күрсәтелгән проектлар басылып чыкканнан соң 10 көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган яисә муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт Советының карар проекты буенча оештыру комитеты була.

9 нчы статья. Жирле бюджет проектының гавами тыңлауларында һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Уставта, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар уздыручы орган булып оештыру комитеты тора.

Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында карар кабул итүче орган булып муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тора.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карарлар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан соң 15 календарь көн узгач (жирле бюджетның үтәлеше турындагы хисап) уздырыла.

10 нчы статья. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проектларына кагылышлы сораулар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ

номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларга чыгарыла.

11 нче статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар күрсәтелгән Федераль законның 13 статьясындагы 5 өлешеннән тыш «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда уздырыла.

2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган-оештыру комитеты.

12 нче статья. Муниципаль берәмлекләрнең территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларында, гавами тыңлауларда мәсьәләләрне карау үзенчәлекләре

Генераль планнар проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияләрне ызанлау кагыйдәләренә, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләренә кагылышлы проектларга, күрсәтелгән документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектларга, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү мәсьәләләренә, жирдән файдалану һәм төзелеш объектлары расланмаган кагыйдәләр булмаган очракта, шулай ук Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән нигезләмәләрне исәпкә алып, ижтимагый фикер алышуларга чыгарылырга мөмкин.

Жирлекләрнең генераль планнары проектлары, шәһәр округларының генераль планнары буенча ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелде.

Жирлекләрнең генераль планнары, шәһәр округларының генераль планнары проектлары һәм жирлекләрнең генераль планнарына, шәһәр округларының генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар (алга таба – ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар) буенча жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлекнең һәр торак пунктында үткәрелә.

Жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәмин итү максатларында жәмәгатьчелек фикер

алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткәргәндә торак пункт территориясе бер өлешкә бүленергә мөмкин.

Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан кимрәк һәм өч айдан да артмаска тиеш.

Район Башкарма комитеты житәкчесе, ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алып, карар кабул итә:

1) генераль план проекты белән килешү һәм аны муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органына жибәрү турында;

2) генераль план проектының кире кагу һәм аны эшләп бетерүгә жибәрү турында.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районында гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 1 нче номерлы
кушымта

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советы

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘУ ТУРЫНДА ГАРИЗА

50 кешедән торган инициатив төркем, исемлек кушып бирелә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы инициативасы буенча әлеге мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим итә:

_____

Гавами тыңлаулар үткәрү кирәклеген нигезләү:

_____
_____
_____

Кушымта (фактта бирелә торган документлар күрсәтелә):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) аңлатма язуы;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукый актны гавами тыңлауларда карауга керткән очракта);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;
- 6) озату хаты.

Гражданнар инициатив
төркеменәң вәкаләтле вәкиле

_____

(имза)

_____

(Ф.И.О.)

Гражданнар инициатив
төркеменәң сәркәтибе

_____

(имза)

_____

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районында гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 2 нче номерлы
кушымта

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советы

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

N т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшьтәгеләргә - туу көне һәм ае)	яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспорт мәгълүматлары: шәхесне раслаучы документ сериясе һәм номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән	Шәхси имза

Гражданнар инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле

_____ (имза)

_____ (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районында гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 3 нче номерлы
кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫНЫҢ ЯЗЫЛУ БИТЕ

Сорау буенча:

" _____ "

Без, түбәндәгеләр, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы инициативасы буенча гавами тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз:

" _____ "

№ т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	18 яшьтәгеләргә туган елы (өстәмә рәвештә туган көнә һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспорт яки аны алмаштыруч ы документның сериясе һәм номеры	Имза һәм аны кертү датасы (граждан үз куллары белән шәхсән үзе тарафыннан кертелә)

Язылу кәгазен таныклайм:

_____

(имза жыйган затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортның яисә аны алмаштыручы документның сериясе, номеры һәм бирелү датасы, аны биргән органның исеме яки коды, яшәү урыны, аның имзасы һәм аны кертү датасы).

Гражданнар инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле

_____

(имза)

_____

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районунда гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 3 нче номерлы
кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫНЫҢ ЯЗЫЛУ БИТЕ

Сорау буенча:

"

"

Без, түбәндәгеләр, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы инициативасы буенча гавами тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз:

"

"

№ т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	18 яшьтәгеләргә туган елы (өстәмә рәвештә туган көнне һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспорт яки аны алмаштыруч ы документның сериясе һәм номеры	Имза һәм аны кертү датасы (граждан үз куллары белән шәхсән үзе тарафыннан кертелә)

Язылу кәгазен таныклайм:

_____

(имза жыйган затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспортның яисә аны алмаштыручы документның сериясе, номеры һәм бирелү датасы, аны биргән органның исеме яки коды, яшәү урыны, аның имзасы һәм аны кертү датасы).

Гражданнар инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районында гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 4 нче номерлы
кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРЫНЫҢ ЯЗЫЛУ БИТЛӘРЕН ТИКШЕРҮ БЕРКЕТМӘСЕ

Сорау буенча:

" _____ "

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советына тәкъдим ителгән гражданнарның гавами тыңлаулар үткәру инициативасын хуплаучы имзалары саны _____.

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан түбәндәгеләр танылды:

гамәлдә түгел _____ түбәндәге сәбәпләр буенча:

_____
_____.

Гамәлдә булмаган имзалар саны - _____.

Советка фактта тәкъдим ителгәннәрдән, гамәлдә булган имзаларның гомуми саны _____ тәшкил итә.

Эшче төркем житәкчесе _____
(имза) (Ф.И.О.)

Эшче төркем әгъзалары _____
(имза) (Ф.И.О.)

_____
(имза) (Ф.И.О.)

_____
(датасы, вакыты)

Гражданнар инициатив
төркеменең вәкаләтле вәкиле _____
(имза) (Ф.И.О.)

Гражданнар инициатив
төркеменең сәркәтибе _____
(имза) (Ф.И.О.)

Телдэн һәм язма рәвештә кертелгән күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр саны _____, шул исәптән:

N т/б	Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Гавами тыңлауларда рәислек итүче: _____
(имза) (Ф.И.О)

Гавами тыңлаулары сәркатибе: _____
(имза) (Ф.И.О)

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районында гавами
тыңлауларны оештыру һәм
уздыру тәртибе турында
Нигезләмәгә 6 нчы номерлы
кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР НӘТИҖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА БӘЯЛӘМӘ

20__ елның " __ " _____ авылы

Гавами тыңлаулар _____ инициативасы буенча
билгеләнгән _____

(муниципаль хокукый акт)

N _____

(норматив хокукый актның исеме)

басылып чыккан (халыкка житкерелгән): _____

адрес буенча үткәрелде: _____

_____ (үткәрү вакыты)

Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар)

Гавами тыңлаулар үткәрү инициаторы

Гавами тыңлауларын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны

Гавами тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты _____

Гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукына ия
булучылар турында мәгълүмат

Гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләне
(мәсьәләләрне) хәл итү буенча күрсәтмәләрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм
исемлеге:

Фикер алышуга чыгарылган сораулар	Экспертлар һәм катнашучыларның күрсәтмәләре һәм тәкъдимнәре	Күрсәтмәләр (тәкъдимнәр) кертелде (хупланды)	Искәрмә
--------------------------------------	---	---	---------

№ т/б	сорауның формулировкасы яки проект исеме	№ т/б	тәкъдимнең тексты	Экспертның (катнашучының) фамилиясе, исеме, атасының исеме	
1		1.1			
		1.2			
2		2.1			
		2.2			
3		3.1			
		3.2			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

_____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

әйе _____ (кеше)

каршы _____ (кеше)

тавыш бирмәделәр _____ (кеше)

Оештыру комитеты рәисе _____

Оештыру комитеты сәркатибе _____